

Wyrok z dnia 20 października 2005 r., II CK 152/05

Przewidziana w art. 299 § 1 k.s.h. przesłanka odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zobowiązania spółki w postaci bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce oznacza bezskuteczność egzekucji z całego majątku spółki.

Sędzia SN Iwona Koper (przewodniczący)

Sędzia SN Barbara Myszka

Sędzia SN Marek Sychowicz (sprawozdawca)

Sąd Najwyższy w sprawie z powództwa Jarosława R. przeciwko Janowi D. o zapłatę, po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 20 października 2005 r. kasacji pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 31 sierpnia 2004 r.

uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 31 sierpnia 2004 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację pozwanego Jana D. od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 19 kwietnia 2004 r., utrzymującego w mocy nakaz zapłaty, którym nakazano pozwanemu, aby zapłacił powodowi Jarosławowi R. kwotę 366 000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 31 marca 2003 r. Rozstrzygnięcie to oparte zostało na ustaleniach, że powodowi przysługuje w stosunku do spółki z o.o. "C." w Ł. wierzytelność w kwocie 366 000 zł, stwierdzona tytułami wykonawczymi i w chwili powstania tej wierzytelności pozwany był i nadal jest prezesem zarządu spółki "C.". Wyrażając pogląd, że przesłanka odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za jej zobowiązania w postaci bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce nie musi odnosić się do całego majątku spółki, Sąd Apelacyjny

przyjął, że istnienie tej przesłanki zostało wykazane postanowieniem komornika o umorzeniu, z powodu bezskuteczności, postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko spółce "C.", i uznał, że wobec niewykazania przez pozwanego okoliczności zwalniających go od odpowiedzialności za zobowiązania spółki (art. 299 § 2 k.s.h.), ponosi on – na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. – tę odpowiedzialność.

Podstawę kasacji pozwanego stanowi naruszenie prawa materialnego – art. 299 k.s.h. oraz naruszenie przepisów postępowania – art. 224 § 1, art. 233 § 1 i art. 328 § 2 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego i oddalenie powództwa, ewentualnie o uchylenie obu wyroków i przekazanie jej do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jeżeli podstawą powództwa jest art. 299 k.s.h., to na powodzie spoczywa obowiązek udowodnienia, że egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna (art. 6 k.c.). Ustalenie tej okoliczności może nastąpić na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela pozywającego członków zarządu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2003 r., V CKN 416/01, OSNC 2004, nr 7-8, poz. 129). Wystarczającym dowodem jest postanowienie komornika o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z tego względu, że jest oczywiste, iż z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucji (art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c.), co określa się jako bezskuteczność egzekucji. Wystarczające przy tym jest, że egzekucją objęta została jedynie część wierzytelności przysługującej wierzycielowi, zrozumiałe jest bowiem, że skoro egzekucja części wierzytelności okazała się bezskuteczna, to tym bardziej nie mogła być skuteczna jej całość.

Wbrew pogładowi wyrażonemu przez Sąd Apelacyjny, przewidziana w art. 299 § 1 k.s.h. przesłanka odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za zobowiązania spółki w postaci bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce oznacza bezskuteczność egzekucji z całego majątku spółki. Taki pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 19 stycznia 2000 r., II CKN 628/98 (nie publ.) i z dnia 26 czerwca 2003 r., V CKN 416/01. Jest oczywiste, że jeżeli spółka posiada majątek, z którego może być zaspokojone roszczenie wierzyciela, nie zachodzi potrzeba subsydiarnego zaspokajania się wierzyciela z

majątku członka zarządu spółki. W takim wypadku art. 299 k.s.h. nie przyznaje wierzycielowi legitymacji do wytoczenia powództwa przeciwko członkowi zarządu spółki.

Postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z powodu bezskuteczności egzekucji, jeżeli nie wynika z niego nic innego, jest wystarczającym dowodem dla stwierdzenia, że bezskuteczna okazała się egzekucja z całego majątku dłużnika. Jeżeli jednak pozwany twierdzi, że egzekucja w postępowaniu, które zostało umorzone, nie została skierowana do składników majątku spółki, z których możliwe jest zaspokojenie wierzyciela, nie jest pozbawiony możliwości wykazania tego; ciężar dowodu spoczywa w tym wypadku na nim (art. 6 k.c.). Wykazanie, że w majątku spółki – pomimo umorzenia w stosunku do niej postępowania egzekucyjnego z powodu bezskuteczności egzekucji – znajdują się przedmioty majątkowe, z których możliwe jest zaspokojenie wierzyciela, powoduje, że nie można mówić o bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce w rozumieniu art. 299 § 1 k.s.h.

Z ustaleń dokonanych przez Sąd Apelacyjny wynika, że w niezakończonym postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przeciwko spółce "C." zajęte zostały ruchomości opisane w protokole zajęcia. Okoliczność ta świadczy o posiadaniu przez spółkę majątku i nie wyklucza możliwości zaspokojenia z niego wierzytelności powoda. Uznanie przez Sąd Apelacyjny, że zajęte ruchomości „mają niską wartość handlową” nie jest dostatecznie precyzyjne, by można stwierdzić, że z egzekucji z tych ruchomości wierzytelność powoda nie może zostać zaspokojona przynajmniej częściowo.

Z ustaleń stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku wynika także, że spółka "C." prowadzi działalność gospodarczą i sprzedała powodowi towar (według wystawionej faktury za kwotę 60 122,38 zł). Wierzytelność ta, jeżeli nie została skutecznie potrącona z wierzytelnością przysługującą powodowi względem spółki, także stanowi składnik majątku spółki, co do którego nie ma podstawy do stwierdzenia, że egzekucja okazała się bezskuteczna.

W konsekwencji, w okolicznościach faktycznych sprawy stanowiących podstawę wydania zaskarżonego wyroku, brak podstawy do stwierdzenia, że powód wykazał, iż egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna w rozumieniu art. 299 § 1 k.p.c., co nie pozwala na uwzględnienie powództwa. (...)

Z przytoczonych względów kasacja zasługuje na uwzględnienie (art. 393¹³ § 1 k.p.c.).